

U S N E S E N Í

Vrchní soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Josefa Holejšovského a soudkyň JUDr. Jany Součkové a JUDr. Lenky Grollové v právní věci navrhovatele: **Mgr. T. M.**, nar. ...., bytem ....., o zápis **Pomoc obětem nehod, z.ú.**, se sídlem Petráská 1136/12, Nové Město, 110 00 Praha 1, do rejstříku ústavů, k odvolání navrhovatele proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 22. června 2015, č.j. U 246/RD3/MSPH, Fj 176825/2015,

t a k t o :

Usnesení soudu prvního stupně **se z r u š u j e** a věc **se mu v r a c í** k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

V záhlaví označeným usnesením soud prvního stupně coby rejstříkový soud zamítl návrh na zápis Pomoc obětem nehod, z.ú. do „ústavního rejstříku“ ze dne 17. června 2015 pod Fj 176825 /2015/MSPH. V odůvodnění uvedl, že navrhovatel se domáhal zápisu ústavu Pomoc obětem nehod, z.ú. do „ústavního rejstříku“ a k návrhu mj. doložil zakladací listinu s úředně ověřeným podpisem zakladatele a citoval ustanovení § 418 o.z. Uvedl, že vzhledem k tomu, že právní úprava ústavu neobsahuje ustanovení, která by speciálně upravovala založení ústavu, je třeba na založení ústavu vztáhnout úpravu obsaženou v ustanovení § 309 odst. 4 o.z., dle kterého nadační listina vyžaduje formu veřejné listiny. Uzavřel, že ústav byl založen pouze zdánlivě pro nedostatek právní formy, neboť předložené zakladatelské právní jednání nemá formu notářského zápisu, a proto návrh zamítl.

Proti tomuto usnesení podal navrhovatel odvolání. Namítl, že na základě § 418 o.z. se použije právní úprava nadace pouze v případě, že občanský zákoník neobsahuje zvláštní právní úpravu ústavu. Občanský zákoník však v § 405 nadepsaném „Založení ústavu“ obsahuje výslovnou právní úpravu založení ústavu, ve které není stanoveno, že zakladatelská listina ústavu musí být sepsána ve formě veřejné listiny. Proto je nezbytné postupovat podle § 123 odst.2 o.z. Ustanovení § 405 o.z. ve spojení s § 123 odst.2 o.z. tak v plném rozsahu upravuje založení ústavu, a proto není možné postupovat podle právní úpravy založení nadace. Dále brojil proti tomu, že Městský soud v Praze zapsal do rejstříku ústavů Diplomatický institut, z.ú. a další, přestože jejich zakladatelská právní jednání neměla formu veřejné listiny, a proto legitimně očekával, že zakladatelská listina splňuje všechny požadavky zákona. Navrhl, aby odvolací soud návrhu na zápis předmětného ústavu vyhověl.

Vrchní soud v Praze jako odvolací soud přezkoumal odvoláním napadené rozhodnutí soudu prvního stupně a dospěl k závěru, že odvolání je důvodné.

Podle § 123 odst. 2 o.z. pro zakladatelské právní jednání se vyžaduje písemná forma. Dle § 405 odst. 1 o.z. ústav se zakládá zakladací listinou nebo pořizením pro případ smrti. Podle § 407 o.z. ústav vzniká zápisem do veřejného rejstříku. Dle § 418 o.z. v ostatním se na právní poměry ústavu použijí obdobně ustanovení o nadaci; nepoužijí se však ustanovení o nadační jistině a nadačním kapitálu.

Obecně platí v soukromém právu princip, podle něhož má každý právo zvolit si pro právní jednání libovolnou formu, není-li v uvedeném směru omezen dohodou stran nebo zákonem (§ 559 o.z.). Tento princip se uplatní i při založení právnické osoby. Není-li u určitého typu právnické osoby, a tedy i ústavu stanoven zvláštní požadavek na formu zakladatelského právního jednání (§ 405 odst. 1 o.z.), je třeba pořídit je v písemné formě (§ 123 odst. 2 o.z.). Názor dovozující povinnost sepsat zakladatelské právní jednání u ústavů ve formě veřejné listiny (notářského zápisu), odvolací soud nesdílí. Ustanovení § 418 o.z. se týká právních poměrů ústavu a pod tyto „právní poměry ústavu“ nelze subsumovat formu zakladatelského právního jednání. Lze tedy uzavřít, že ze zákona nevyplývá povinnost zakladatele sepsat zakladatelské právní jednání ústavu ve formě veřejné listiny (notářského zápisu). Promítnuto do projednávané věci to znamená, že závěr soudu prvního stupně o nedostatku právní formy zakladatelského právního jednání, na kterém postavil své zamítavé rozhodnutí, nemá oporu v zákoně.

Vzhledem k tomu, že rejstříkový soud zamítl návrh z důvodu nedostatku právní formy zakladatelského právního jednání, přičemž tento závěr není správný, a již se dále z tohoto důvodu ani nezabýval tím, zda z doložených listin vyplývají zapisované skutečnosti (§ 90 z.v.r.), odvolací soud napadené usnesení soudu prvního stupně z uvedeného důvodu zrušil podle § 219a odst. 1 písm. b) o.s.ř. a věc podle § 221 odst. 1 písm. a) o.s.ř. vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Právní názor odvolacího soudu je pro soud prvního stupně závazný (§ 226 o.s.ř.).

P o u ě n í : Proti tomuto usnesení je dovolání přípustné jen za podmínek § 237 o. s. ř.; lze je podat do dvou měsíců od doručení tohoto usnesení k Nejvyššímu soudu prostřednictvím soudu prvního stupně.

V Praze dne 19. října 2015

JUDr. Josef H o l e j š o v s k ý , v.r .
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:
Edita Fialová